

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет

**АКТУАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

Збірник наукових праць

Випуск 13

Хмельницький 2017

21. Morf G. The Polish Heritage of Joseph Conrad / Gustav Morf. – New York : Haskell House, 1965. – 280 p.
22. Najder Zd. Joseph Conrad: A Life / Zdzisław Najder. – Rochester ; New York : Camden House, 2007. – 757 p. – Translated by Halina Carroll-Najder.
23. Najder Zd. Joseph Conrad jako pisarz europejski / Zdzisław Najder // Najder Zd., Perczak W., Ryszewski B. Conrad: Polak, żeglarz, pisarz / Zdzisław Najder, Wanda Perczak, Bohdan Ryszewski. – Toruń : Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 1996. – S. 46–57.
24. Sherry N. Joseph Conrad: A Commemoration: Papers from the 1974 International Conference on Conrad / Ed. by Norman Sherry. – London : Macmillan Press, 1976. – 224 p.
25. Sherry N. Joseph Conrad: The Critical Heritage / edited by Norman Sherry / Norman Sherry. – London and New York : Routledge, 2005. – 318 p.
26. Stauffer R. M. Joseph Conrad: His Romantic-Realism / Ruth Matilda Stauffer. – Boston : The Four Seas Company, 1922. – 128 p.

TKACHUK O. P.
Khmelnysky National University

MULTICULTURAL IDENTITY OF JOSEPH CONRAD IN CRITICAL REFLECTIONS: PRO ET CONTRA

Summary

The article deals with the problem of Joseph Conrad's multicultural identity in critical reflections of the twentieth century, examining two national-cultural identities of the writer: Polish and English. Taking into account that Conrad was under the influence of English literary tradition and English mentality, critics appreciated the English national-cultural peculiarities of the artist's creative world in the context of awareness of his gradual acculturation in the English intellectual and artistic continuum.

Key words: Joseph Conrad, multiculturalism, national-cultural identity, acculturation.

УДК 821.111:81'255.4=111=161.2

ЦЕПЕНЮК Т. О.
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ВІДТВОРЕННЯ АЛЮЗІЙ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ АНГЛОМОВНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ

Анотація

*У статті розглядаються особливості функціонування алюзій у романі Маргарет Мітчелл *Gone with the Wind* та способи їх відтворення засобами української мови. Ілюстративний матеріал свідчить, що найчастіше вживаними у романі є біблійні, міфологічні, культурні та історичні алюзії. Перекладацький коментар, транскрипція, переклад алюзивних власних назв є найпоширенішими прийомами відтворення алюзій українською мовою.*

Ключові слова: алюзія, переклад, перекладацький коментар, художній твір, прецедентний текст.

Протягом всього часу існування літератури поети та письменники використовували, використовують і використовуватимуть різноманітні художні прийоми для того, щоб вплинути на читача. Одним із найпоширеніших таких прийомів є алюзія. Відсилаючи читачів до біблійних, міфологічних образів, мотивів, сюжетів, історичних подій, письменники тим самим викликають у них цілу гаму почуттів, починаючи від позитивних і закінчуючи різко негативними.

Художні твори рясніють різноманітними алюзіями, тому вони є цікавим та водночас складним викликом для перекладача і вимагають індивідуального підходу до їхнього відтворення у перекладі.

На сьогодні існує чимало досліджень явища алюзії у філологічному аспекті, і в перекладознавчому зокрема. Наукові напрацювання Л. Венуті, У. Еко, Р. П. Зорівчак, М. О. Новикової, П. Торопа, О. І. Чередниченка, Т. Є. Некряч, А. Кам'янець, О. М. Копильної є значним внеском у вивчення цього багатоаспектного явища крізь призму перекладознавства. Проблема відтворення алюзії у перекладі, на думку Ю. О. Попович, «передусім пов'язана із питанням переплетення культур й вимагає від перекладача пошуку більш широких можливостей перекладу, пов'язаних із наявністю культурних відмінностей» [8, с. 162].

Мета нашої роботи полягає у визначенні способів відтворення алюзій засобами української мови в перекладі роману Маргарет Мітчелл «Звіяні вітром» здійсненому Ростиславом Доценком.

Алюзія (лат. *allusio* – жарт, натяк) – це художньо-стилістичний прийом, натяк, відсилання до певного літературного твору, сюжету чи образу, а також історичної події з розрахунку на ерудицію читача, покликаною розгадати закодований зміст [5, с. 29]. Варто розмежувати поняття «алюзія» та «цитата». На відмінність алюзії від цитати вказує Ш. Нодьє, стверджуючи, що «... алюзія як дотепний спосіб співвіднесення широкої відомої думки з власним висловлюванням письменника, відрізняється від цитати тим, що не потребує посилання на ім'я автора, яке всім і без того відоме. Запозичуючи вдале висловлювання, алюзія не так покладається на авторитет, як це робить цитата, а стає вдалим зверненням до пам'яті читача, змушуючи його перенестися в інший порядок речей, аналогічний тому, про який йдеться» [10, с. 35]. У той час як цитата вказує лише про поверхневу й пересічну ерудованість автора, алюзія, на думку дослідника, «... позбавлена буквральності й експліцитності, є делікатнішим і витонченішим прийомом автора» [10, с. 35].

Сучасне тлумачення алюзії полягає у тому, що використання цього літературного феномену надає художнім творам цілісності та закінченості. Природа алюзії реалізується в її експресивній, емотивній, оцінювальній та естетичній функціях, забезпечуючи тим самим взаємодію між літературними творами, проведення аналогій між їхніми героями, історичними постатями та подіями, різноманітними зразками мистецтва, що допомагає читачеві краще зрозуміти риси об'єкта алюзії, авторський намір у його зображенні та ставленні до нього самого автора [1]. Можемо сказати, що однією з основних функцій алюзії є привернення уваги читача до окремих подій, героїв, особливостей, фактів у художньому творі [2, с. 4].

Невід'ємною ознакою алюзії є її спрямованість на реципієнта художнього твору. Оскільки в текст художнього твору вона вводиться без пояснень та посилань, то саме доступність матеріалу, на який звертається автор, є чи не єдиним фактором, що гарантує впізнаваність алюзії у літературному творі. Правильна ідентифікація та декодування смислу алюзії в іншомовному творі лягає на плечі перекладача, завдання якого полягає у створенні для читача перекладу однакових з читачем оригіналу можливостей для смислової інтерпре-

тації тексту. Наскільки перекладачу вдасться це зробити, залежить від його ерудиції, інтелектуальності та фонових знань. Відправним пунктом пошуку способів відтворення алюзії в цільовому тексті, на думку Т. Некряч, А. Кам'янець та інших науковців, є визначення функцій, які виконують алюзії у вихідному тексті, оскільки алюзія у перекладному творі покликає виконувати такі ж функції і викликати такі ж почуття та емоції, що й в оригінальному творі [3, с. 27]. Надзвичайно важливим є джерело алюзій, тому варто враховувати прецедентні тексти, тобто такі тексти, які є знайомими для читача, щоб мати змогу впізнати натяк чи посилання на них. До таких текстів відносимо Біблію, античні міфи, фольклорну спадщину, видатні твори світової літератури. Серед інших джерел ілюзії можна виділити культурні алюзії (звичай та традиції), історичні події, інші літературні твори.

У своєму дисертаційному дослідженні О. М. Копильна розглядає загальновідомі алюзії та алюзії обмеженої відомості [4]. Власне останні, на нашу думку, часто стають каменем спотикання для перекладача і вимагають від нього чимало зусиль задля збереження авторської інтенції у цільовому тексті.

Розгляньмо особливості функціонування алюзій у романі М. Мітчелл «Звіяні вітром» та використані Ростиславом Доценком перекладацькі стратегії відтворення цього явища засобами української мови. Досліджуваний твір пронизаний різноманітними алюзіями, авторка використовує чимало релігійних, літературних та історичних алюзій. Сама назва роману є алюзією на вірш Ернеста Доусена «Non Sum Qualis eram Bonae Sub Regno Cynarae»:

*I have forgot much, Cynara! gone, «'gone with the wind»',
Flung roses, roses riotously with the throng,
Dancing, to put thy pale, lost lilies out of mind;
But I was desolate and sick of an old passion,
Yea, all the time, because the house was long:
I have been faithful to thee, Cynara! in my fashion.*

Окрім того, ім'я Скарлет головна героїня отримала вже перед виходом самого роману, в чому вбачається перегукування з романом Натаніеля Готторна «Червона літера» («The Scarlet Letter»).

На сторінках роману зустрічаємо чимало алюзій на літературні твори, зокрема поетичні. Відтворюючи їх, Р. Доценко використовує «цитування наявних ... перекладів відповідних творів-прототекстів» [3, с. 120], зазначаючи про це у коментарях. Фраза *Thou shalt see me at Philippi!* [9, с. 719] взята авторкою з трагедії Шекспіра «Юлій Цезар». Р. Доценко використав переклад цієї цитати *Стрінємось біля Філіпп* [7, с. 352], а також зробив примітку під текстом і вказав джерело та перекладача цих слів для кращого її розуміння читачами: *Цитата з трагедії В. Шекспіра "Юлій Цезар", дія IV, сцена 3 (перекл. В. Мусика) [7, с. 352].* Наступний приклад є фрагментом ще однієї п'єси В. Шекспіра – «Гамлета»:

*Representing nothing on God's earth now
And naught in the waters below it -
As the pledge of nation that's passed away
Keep it, dear friend, and show it.
Show it to those who will lend an ear
To the tale this trifle will tell
Of Liberty, born of patriots' dream,
Of a storm-cradled nation that fell [9, с. 432].*

Р. Доценко використовує український переклад Л. Гребінки цього твору:
*Тепер уже знак цей безвартісним став
І в цьому краю, та й усюди.*

Але збережи його, друже, навік,
Щоб був він на пам'ятку людям.
Нехай він нагадує всім, хто живий,
Про тих, що боролись за волю,
Про бурю, що край спопелила вогнем
І нас полишила в недолі [6, с. 538].

У творі також знаходимо рядки з вірша англійського поета Річарда Лавлейса *I could not love thee, Dear, so much, loved I not Honour more* [9, с. 322]. Вони логічно вплітаються в текст роману. Ці рядки прославляють не стільки кохання, скільки честь солдата і його любов до Батьківщини. Автор українського перекладу зберіг написання слова Честь з великої літери, щоб зберегти авторську інтенцію: *Тебе б не зміг я сильно так любити, якби ще дужче Честь я не любив* [6, с. 408].

Роман «Звіяні вітром» густо пересипаний Біблійними та іншими релігійними алюзіями, на його сторінках часто знаходимо звертання до Бога та Святих, а також уривки з молитов. Свідченням цього є наступний приклад алюзій: *Holy Mary, Mother of God, pray for us sinners, now, and at the hour of our death. Lord, have mercy on us, Christ, have mercy on us* [9, с. 57].

Перекладач українського тексту звернувся до Біблії та молитовників, тому дуже влучно переклав такі слова: *Пресвята Маріє, Богородице, моли Бога за нас, грішних, і нині, і в смертну нашу годину. Помилуй нас, Господи! Помилуй нас, Христе Боже! ...* [6, с. 76–77]. Важливим елементом тут також є знаки оклику, що слугують в цьому випадку емоційним підсиленням слів героїв. В романі бачимо також порівняння героя роману Рета з біблійним героєм Ісмаїлом: *...At least, he had friends who took him in, whereas I was Ishmael* [9, с. 653]. – *Принаймні він мав друзів, які дали йому дах над головою, а я був вигнанцем, як Ісмаїл...* [7, с. 277]. Як бачимо, Р. Доценко перекладає власну назву та водночас використовує прийом додавання задля кращого розуміння українським читачем цієї метафори. Окрім того, у примітці під текстом читаємо: *За Біблією, син Авраама й Агарі; Авраамова дружина Сара вигнала Ісмаїла з дому разом із матір'ю* [7, с. 277]. Завдяки такому коментарю український читач має змогу зрозуміти, чому автор використав це порівняння в тексті роману, і чому саме Рет Батлер порівнюється з цим біблійним персонажем.

З усіх інших видів алюзій біблійні алюзії є чи не найлегшими для перекладача в плані їх відтворення українською мовою. Досліджуваний роман не є винятком, оскільки авторка використовує загальновідомі імена біблійних персонажів, переклад яких та відтворення їх функціонального навантаження не становить жодних труднощів для перекладача, оскільки вони добрі відомі українському читачу. Наступні приклади є яскравим свідченням того:

“No, now that I am free of the toils, I'll frankly admit that I'm as guilty as Cain [9, с. 69].

– Ні, не належу, – тепер, коли я вибрався з пастки, щиро можу визнати, що я винний, як *Каїн* [6, с. 86].

He was Jesus the Savior at Dalton, and now he's Judas the Betrayer at Kennesaw Mountain, all in six weeks [9, с. 81].

Під Долтоном він був *Христос Спаситель*, а під Кеннесоу вже став *Іудою Відступником*, – і все це за якихось півтора місяця [6, с. 108].

Наступним джерелом алюзій, що часто використовується авторкою аналізованого роману, є міфологія та твори Античної Греції. В романі знаходимо також згадку про Стентора, одного з героїв Троянської війни, описаної в Гомеровій «Іліаді»: *Stentor was a man with a voice like a brass gong* [9, с. 73]. Переклад цього речення майже дослівний: *Бо Стентор – то був чоловік, голос якого звучав, як мідний дзвін* [6, с. 97]. Водночас перекладач пояснює читачеві, що мається на увазі під словами як мідний дзвін. У виносці читаємо: *Грецький воїн*

Стеитор, один з героїв Троянської війни, описаної в Гомеровій "Іліаді", мав такий голос, що міг перекричати 50 воїнів. [6, с. 97]. М. Мітчел використовує також посилання на міф про Антея – сина Геї та Посейдона, сила якого полягала у зв'язку з матір'ю-землею. Сила Скарлет у романі полягає в особливому зв'язку з її домівкою – Тарою, яка надає їй сил, надихає та робить незламною: *Sometimes I think she's like the giant Antaeus who became stronger each time he touched Mother Earth* [9, с. 897]. – Іноді, здається, вона схожа на гіганта Антея, що набирається сили, доторкуючись до матері-землі [6, с. 481]. Як бачимо, Р. Доценко використовує переклад імені цього міфічного героя, відповідно до правил перекладу власних назв. Цей міф, на нашу думку, можливо, не є відомим широкому загалу українських читачів, проте розгорнуте порівняння дає їм змогу повністю зрозуміти авторський задум. В тексті оригіналу зустрічаємо слово *Gotterdammerung* [9, с. 441]. Р. Доценко не перекладає його, а пояснює у коментарі – присмерк богів (нім); у давньогрецькій міфології – загибель світу внаслідок битви з темними силами [7, с. 15].

Авторка роману звертається також і до фольклору, вводячи в текст слово *Banshee*: *She was Irish enough to believe in second sight, especially where death premonitions were concerned, and in his wide gray eyes she saw some deep sadness which she could only interpret as that of a man who has felt the cold finger on his shoulder, has heard the wail of the Banshee* [9, с. 225]. Це примара-плакальниця, дух, крики якої передвіщають смерть. Р. Доценко відтворює цю власну назву в українському перекладі за допомогою транскрипції – банші: *Вона була досить ірландкою, щоб вірити в передчуття, надто ж передчуття загибелі, і в широко розведених сірих очах Ешлі їй привидівся глибокий смуток, властивий людині, що чує холодний доторк смерті до плеча і підвигання банші** [6, с. 291], водночас пояснивши її значення у примітці: *В ірландському фольклорі привид в образі жінки, що своїм виттям перестерігає про близьке нещастя когось із родини* [6, с. 291].

В тексті роману зустрічаємо назву пісні "*The Wearin' o' the Green*" [9, с. 68]. Вона згадана тут неспроста: це патріотична ірландська балада, в якій мовиться про заборону британських властей носити в Ірландії зелене вбрання (зелений – національний колір ірландців). Р. Доценко зробив дуже влучний переклад "*Хто носить зелене вбрання*" [6, с. 91] та подав пояснення у виносці. Тут зелений колір постає символом, а герої, які виконують цю пісню, доводять, що незважаючи на проживання в Америці, вони пам'ятають свою країну та підтримують її традиції.

Назва ще однієї пісні, яку неодноразово згадано в тексті, – *Bonnie Blue Flag* [9, с. 550]. *Bonnie Blue* – це неофіційний прапор Конфедеративних Штатів Америки. В українському перекладі Р. Доценка назва пісні звучить як *Гарний стяг наш голубий* [7, с. 148]. У часи Громадянської війни виконання цієї пісні прирівнювали майже до державної зради. «Гарний стяг наш голубий» – це не просто пісня, це гімн героїзму та боротьбі за волю, тому М. Мітчелл не могла не провести міжтекстових зв'язків між нею та своїм романом.

У романі знаходимо назву пісні *Dixie*, що є американською народною піснею, одним із неофіційних гімнів південних штатів. Ця пісня була доволі популярною серед конфедератів у часи Громадянської війни в США, на тлі якої і відбуваються події у досліджуваному творі. Р. Доценко транскрибує назву цієї пісні, і після першої її згадки дає коментар: *And the orchestra crashed into that best of all reel tunes, "Dixie"* [9, с. 104]. – *І оркестр гримнув найкращу з усіх танцювальних мелодій - "Діксі"** [6, с. 104]! * Пісенька популярного пісняра-конфедерата Д. Еммета (1859), автора й пісні «Старий Ден Такер». Слово Діксі поширилося на Півдні як збірна назва південних штатів.

Нагадаємо, що дія роману відбувається на тлі Громадянської війни в США в 1861–1865 роках. Використання посилань на історичні факти та особистості відтворює дух епохи,

в яку розгорталася дія твору. У творі зустрічається безліч імен генералів, битв та інших реалій, пов'язаних з цією історичною подією.

Розгляньмо речення з тексту оригіналу: *From her French mother, whose parents had fled Haiti in the Revolution of 1791* [9, с. 34]. Звернімо увагу на слово *Revolution*. Американському читачеві, звісно ж, відомо, про яку революцію йдеться, чого не можна сказати про пересічного українського читача. В такому контексті це слово має важливе значення, оскільки наголошує читачеві на повстанні саме негрів-рабів, а отже, він повинен здогадатися, що йдеться про людей певного соціального та матеріального становища. Український переклад Р. Доценка: *По своїй матері-французженці, батьки якої 1791 року втекли з Гаїті від повстання...* [6, с. 45]. Перекладач також подає розгорнуту примітку під текстом до слова повстання: *Йдеться про повстання в 1791 р. негрів-рабів у західній частині острова Гаїті (в Карибському морі), яка тоді була французькою колонією* [6, с. 45]. Завдяки цьому читач може краще і глибше зрозуміти зміст твору, усвідомити авторську інтенцію.

Важливий історичний факт, який згадує автор у своєму творі – це облога міста Дрогеда О. Кромвелем: *The siege at Drogheda when Cromwell had the Irish...* [9, с. 251]. У перекладацькому коментарі читаємо таке пояснення: *Взявши місто Дрогеда на сході Ірландії в ході придушення одного з найбільших ірландських визвольних повстань, О. Кромвель 1649 року вчинив страхотливу різанину. Відтоді в устах ірландця найгіршим побажанням став вислів: “Прокляття Кромвеля на твою голову!”* [6, с. 324]

У творі М. Мітчеллі також неодноразово звертається до імен відомих постатей того часу, зокрема військових та членів злочинних угруповань, таких як *William Walker, William Quantrill, James Frank* [9, с. 721]. Р. Доценка, перекладаючи такі імена, подавав коротку інформацію про цих людей у перекладацьких коментарях. Наприклад, *Вільям Вокер (1824–1860) – американський авантюрист-пірат, що у 1855 році захопив владу в Нікарагуа і на короткий час був обраний там президентом* [7, с. 354]; *Вільям Квонтрілл (1837–1865) – провідник конфедератського заклоту 1861–1862 рр. у штатах Канзас і Міссурі* [7, с. 355]; *Джеймс Френк (1844–1915) – учасник грабіжницької банди і центральних штатах* [7, с. 355].

Як бачимо, Ростислав Доценка відтворюючи алюзії у досліджуваному романі, як правило, вдається до перекладацького коментаря, де детально пояснює українському читачу походження та значення оригінальних алюзій. Зважаючи на те, що роман є хронологічно та культурно віддаленим від сучасного українського читача, цей прийом, на нашу думку, є доволі виправданим. Перспективою подальших досліджень вважаємо аналіз функціонування алюзій у сучасних англомовних творах та їх українських перекладах.

Список використаної літератури

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка / И. В. Арнольд // Стилистика декодирования. – Л. : Просвещение, 1981. – 294 с.
2. Бурковська Л. Д. Проблеми перекладу стилістичного прийому алюзії / Л. Бурковська // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. – 2008. – № 39. – С. 187–190.
3. Кам'янець А. Інтертекстуальна іронія і переклад : монографія / А. Кам'янець, Т. Некряч. – Київ : вид. Карпенко В. М. – 2010. – 176 с.
4. Копильна О. М. Відтворення авторської алюзії в художньому перекладі (на матеріалі українських перекладів англомовної прози ХХ століття): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.16 – перекладознавство [Електронний ресурс] / О. М. Копильна. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2007. – Режим доступу 05.11.2017: <http://avtoreferat.net/content/view/11450/66/>

5. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Пулинець. – Київ : Вища школа, 1979. – 487 с.
6. Мітчелл М. Звіяні вітром / Маргарет Мітчелл. – Кн. 1. – Київ : Дніпро, 1992. – 542 с.
7. Мітчелл М. Звіяні вітром / Маргарет Мітчелл. – Кн. 2. – Київ : Дніпро, 1992. – 560 с.
8. Попович Ю. О. Відтворення алюзії як маркера соціального статусу персонажу в українських перекладах британських художніх творів XIX століття / Ю. О. Попович // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – Вип. 59. – С. 162–165.
9. Mitchell Margaret. *Gone with the Wind* / Margaret Mitchell. – New York : The Macmillan Company, 1960. – 884p.
10. Nodie Ch. *Questions de literature legale* / Ch. Nodier. – Paris : Grapelet, 1928. – 328 p.

TSEPENIUK T. O.

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

REPRODUCTION OF ALLUSIONS IN UKRAINIAN TRANSLATIONS OF ENGLISH LITERARY PROSE

Summary

*The article is concerned with the notion of intertextuality and embarks upon the analysis of allusions in the novel *Gone with the Wind* by Margaret Mitchell and the ways of their reproduction by means of the Ukrainian language. Biblical, mythological, cultural and historical allusions prevail in the original text. Translation commentaries, transcription and translation of allusive proper names were frequently used to faithfully reproduce allusions in the Ukrainian translation.*

Key words: *allusion, translation, translation commentary, literary prose fiction, precedent text.*

УДК 81'25

FLAJŠAROVÁ PAVLÍNA

Palacky University, Olomouc, Czech Republic

UNDERSTANDING BRITISHNESS THROUGH THE MERSEY POETS

Summary

The British literary scene of the 1960s was very vivid and multifaceted. Although London has traditionally been considered as the literary centre of the British Isles, in the 1960s the situation changed and Liverpool, with its vibrant cultural scene, both mainstream and counter-cultural, provided an alternative to the metropolis. In this era, literature and music in Liverpool went hand in hand, forming a unique scene that attracted mass audience. The paper focuses on the poetry by the Mersey poets Brian Patten, Roger McGough and Adrian Henri and will examine in detail Czech translations of their poetry. It discusses not only their thematic choice and poetic technique but also the performative element that influences the interpretation of their poetry to a great extent. Last but not least, the paper looks at the close relationship between poetry on the page and the lyrics that these poets wrote for their own music bands, as well as for the Beatles.

Key words: *Mersey poetry; Liverpool scene; Roger McGough; Brian Patten; Adrian Henri; translation; poetry; British poetry.*

ЗМІСТ

Бойко Ю. П. Синкретизм у системі складнопідрядних речень сучасної англійської мови.....	3
Головацька Ю. Б. Локалізація як засіб збереження емоційної експресії рекламного повідомлення при перекладі	7
Грех О. В., Добровольська С. Р. Іншомовна підготовка в середній школі у Польщі та Україні	11
Дмитрошкін Д. Е. Компоненти та моделі основокладання в сучасній спортивній термінології.....	16
Долинський Є. В. Поняття та компоненти готовності майбутніх перекладачів до професійної діяльності в інформаційно-освітньому середовищі університету	21
Дорофєєва О. М. Концептуальна метафора у сучасному англійськомовному політичному дискурсі.....	26
Ємець О. В. Принципи лінгвістичного аналізу у навчанні художнього перекладу	30
Іванців О.В. Співвідношення понять «стратегія» і «тактика» в лінгвістиці	34
Ігнатів Н. Є. Творчість Світлани Алексієвич як відображення духовного досвіду письменниці	37
Крамар В. Б. Центральний конфлікт і конфлікт «невидимий» у романі «Історія світу у десяти з половиною розділах» Дж. Барнса.....	42
Куца О. І. Термінологічні скорочення у сфері енергетики та шляхи їх відтворення засобами цільової мови	45
Магдюк О. В. Applied linguistics in the course of language teaching process	49
Мацюк О. О. Формування комунікативної компетенції у майбутніх перекладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій	53
Мітягіна С. С. У пошуках прототипу головного героя роману Етель Войнич «Овід»: родинно-побутова версія виникнення образу Артура Бертоне.....	58

Моцна Л. С. Метафоризація заголовку твору мистецтва: когнітивний аспект	63
Панченко В. В. Поняття інтертекстуальності в літературознавстві і перекладі.....	69
Пешкова Т. В. Комунікативні структури німецькомовного критичного дискурсу	72
Сергєєва О. В. Функції мультимедійних засобів у професійній підготовці перекладачів.....	78
Смольницька О. О. Порівняння спільних мотивів у вибраних шотландських баладах і малому жанрі пісенного фольклору: проблеми поетичного перекладу	82
Ткачук О. П. Мультикультурна ідентичність Джозефа Конрада в критичних рефлексіях ХХ століття: Pro Et Contra.....	89
Цепенюк Т. О. Відтворення алюзій в українських перекладах англomовної художньої прози.....	94
Flajšarová Pavlína Understanding Britishness through the Mersey Poets	100